

Uzasadnienie

W wyniku reformy systemu ubezpieczeń społecznych, zgodnie z deklaracjami zawartymi w przepisach uchwalonych w 1998 r., ulega stopniowej likwidacji możliwość wcześniejszego przejścia na emeryturę. W powszechnym systemie emerytalnym przyjęto bowiem założenie, iż uprawnienia emerytalne wszystkich ubezpieczonych, którzy płacili taką samą składkę, będą takie same. Wszelkie dodatkowe uprawnienia będą finansowane z innych, niż powszechna składka na ubezpieczenie emerytalne źródeł, a także będą regulowane w trybie odrębnym. Przedkładana ustawa respektuje tę zasadę.

Na projektowane rozwiązania ma również wpływ obecna sytuacja demograficzna naszego kraju. Malejąca dzietność i wzrastająca długość życia powodują **starzenie się ludności**. Do 2030 roku - średni wiek mieszkańca Polski (obecnie wynosi on około 37 lat) wzrośnie do ponad 45 lat, z tendencją do dalszego wzrostu.

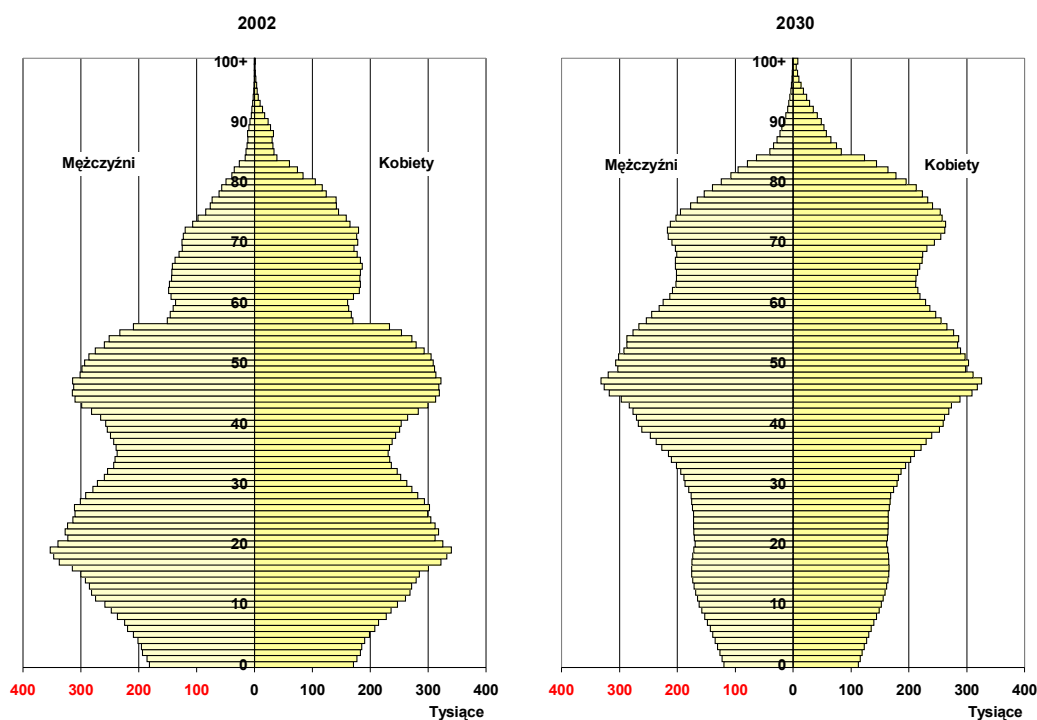
Istotne przesunięcie nastąpi w proporcjach między liczbą osób w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym. W okresie do 2010 liczba ludności w wieku produkcyjnym z obecnych 24 mln wzrośnie o prawie milion, zaś w wieku poprodukcyjnym z 5,8 mln wzrośnie do 6,4 mln osób. W okresie kolejnych 20 lat liczba ludności w wieku produkcyjnym będzie systematycznie maleć aż do poziomu 20,8 mln w 2030 r., a w wieku poprodukcyjnym - rosnąć aż do 9,6 mln. Wskaźnik obciążenia ekonomicznego, tj. liczba osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym, zwiększy się z obecnych 60 do 72; jednocześnie znacznie zwiększy się obciążenie ludnością w wieku poprodukcyjnym – do 46 (obecnie 24) na niekorzyść osób w wieku przedprodukcyjnym (z obecnych 36 na 26).

W konsekwencji analogiczne zmiany zachodzą w systemie ubezpieczenia społecznego. Pogarsza się relacja liczby osób opłacających składki do liczby pobierających emerytury i renty, co wpływa na pogłębianie się deficytu Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Zmiana proporcji w poszczególnych grupach wiekowych, jaka następuje w naszym kraju, ilustruje poniższy wykres:

Tabela nr 1

Ludność według płci i wieku

Źródło: prognoza demograficzna GUS

W tej sytuacji jednym z założeń reformy systemu ubezpieczeń społecznych była **stopniowa likwidacja możliwości wcześniejszego przejścia na emeryturę**.

Likwidacja możliwości wcześniejszego przechodzenia na emeryturę przez niektóre grupy zawodowe uzasadniona jest także faktem, że wprowadzone w 1983 r. przepisy regulujące te kwestie (rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze) po ponad dwudziestu latach, wobec gwałtownego rozwoju technologii, w wielu przypadkach stały się anachroniczne. Rozwój cywilizacyjny i gospodarczy w wielu dziedzinach zmienił w sposób rewolucyjny warunki pracy, powodując w konsekwencji, że utworzone przed ponad dwudziestu laty wykazy prac w warunkach szczególnych w wielu przypadkach są nieadekwatne do obecnych warunków pracy.

Zmiany w możliwości wcześniejszego zakończenia aktywności zawodowej wprowadzane są stopniowo i są uzależnione od wieku ubezpieczonego oraz stażu pracy. Obecnie osoby urodzone przed dniem 1 stycznia 1949 r. mogą przechodzić na wcześniejsze emerytury według zasad obowiązujących przed dniem 1 stycznia 1999 r. określonych przepisami rozdziału 2 w dziale II ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Ubezpieczeni, urodzeni po dniu 31 grudnia 1948 r., a przed dniem 1 stycznia 1969 r., mogą skorzystać z prawa do wcześniejszej emerytury, jeśli do końca 2007 r. spełnią określone warunki dotyczące wieku oraz stażu pracy oraz nie podpisali umowy z otwartym funduszem emerytalnym (OFE) lub złożą wniosek o przekazanie środków zgromadzonych w OFE na dochody budżetu państwa. Po tej dacie wcześniejsze zakończenie aktywności zawodowej będzie możliwe jedynie zgodnie z zasadami określonymi w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz w przypadku górników. Art. 184 ww. ustawy zapewnia osobom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r., zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, możliwość wcześniejszego przejścia na emeryturę, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, czyli w dniu 1 stycznia 1999 r., osoby te spełniały wymagane warunki stażowe. Natomiast górnicy - przepisami ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń

Spółecznych oraz ustawy - Karta Nauczyciela (Dz.U. Nr 167, poz. 1397) - uzyskali prawo do górniczej emerytury generalnie po ukończeniu 55 lat, a w szczególnych przypadkach – po ukończeniu 50 lat lub bez względu na wiek, jeżeli pracę górniczą wykonywali pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez co najmniej 25 lat.

Generalnie osoby urodzone po dniu 31 grudnia 1948 r., które nie skorzystają z przepisów przejściowych ustawy o emeryturach i rentach z FUS, będą mogły przejść na emeryturę w wieku 60 lat – kobiety, albo 65 lat - mężczyźni.

Osoby pracujące w szczególnych warunkach lub wykonujące prace o szczególnym charakterze zamiast uprawnień do wcześniejszego przejścia na emeryturę będą uprawnione do świadczeń wynikających z ustawy o emeryturach pomostowych. Ustawa ta stanowi realizację zapowiedzi zawartej w ustawie o emeryturach i rentach z FUS w momencie wprowadzania reformy systemu ubezpieczeń społecznych w Polsce. Przepis art. 24 ustawy o emeryturach i rentach z FUS stanowi, że:

„1. Ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego, wynoszącego co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a i 50e i 184.

2. Dla ubezpieczonych, urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, z wyjątkiem ubezpieczonych mających prawo do emerytury na warunkach określonych w art. 32, 33, 39, 40, 46, 50, 50a i 50e, 184 oraz w art. 88 ustawy, o której mowa w art. 150, zostaną ustanowione emerytury pomostowe.

2a. Ubezpieczonym spełniającym warunki określone w art. 50a lub 50e przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku i okresów pracy lub okresu pracy, określonych w tych przepisach.

3. Zasady, warunki i tryb ustanawiania emerytur, o których mowa w ust. 2, określi odrębna ustawa.”

Należy podkreślić że nie wszystkie osoby korzystające w starym systemie emerytalnym z obniżonego wieku emerytalnego będą mogły skorzystać z projektowanych świadczeń. Przy konstruowaniu nowego systemu przyjęto założenie że zmiana charakteru i rodzaju wykonywanej pracy ze względu na wiek pracownika jest czymś naturalnym. Pracownikom zatrudnionym w warunkach szczególnych, lub wykonujących pracę o szczególnym charakterze, którzy nie mogą już kontynuować ze względów zdrowotnych pracy na dotychczasowym stanowisku przede wszystkim należy szukać innej pracy i to o wiele wcześniej, niż na pięć lat przed osiągnięciem wieku emerytalnego. Najbardziej racjonalnym rozwiązaniem byłoby stworzenie mechanizmów ułatwiających proces przekwalifikowania się i poszukiwaniu innej pracy. Byłoby to działanie profilaktyczne zapobiegające powstaniu sytuacji, w której wymagania, jakie stawia praca przekroczy możliwości pracownika albo sytuacji, gdy działania pracownika mogą komukolwiek lub cemukolwiek zagrozić.

Rozwiązania zawarte w projektowanej ustawie będą dotyczyły osób objętych pracowniczym systemem ubezpieczeń społecznych, będą przejściowe i obejmą zamkniętą liczbę określonych podmiotów.

Planowane rozwiązanie ma generalnie charakter wygasający i stanowi formę wywiązania się państwa ze zobowiązań podjętych wobec pewnych grup zawodowych. Równocześnie od kilku lat kształtowane są rozwiązania prawne (a kolejne przyniesie niniejsza ustawa) uwzględniające współczesne standardy międzynarodowe. Zgodnie ze stanowiskiem Międzynarodowej Organizacji Pracy niedopuszczalne jest bowiem stosowanie obniżenia wieku emerytalnego zamiast profilaktyki zmierzającej do zapewnienia bezpiecznych warunków pracy.

Zgodnie z projektem ustawy, emerytury pomostowe będą przysługiwały ubezpieczonym:

- urodzonym po 31 grudnia 1948 r., a przed 1 stycznia 1969 r., którzy nie mogli skorzystać z przepisów przejściowych art. 46, 47, 50, 50a i 50e i 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS,
- zatrudnionym przed 1 stycznia 1999 r. na stanowiskach i przy pracach wymienionych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43, z późn. zm.),
- określonym w rozporządzeniu wykonawczym do ustawy.

Warunkiem uzyskania emerytury pomostowej (**art. 3 pkt 4** projektowanej ustawy) będzie rozwiązanie stosunku pracy.

Warunkiem uzyskania emerytury pomostowej będzie także posiadanie odpowiedniego stażu w postaci okresu składkowego i nieskładkowego wynoszącego co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn, w tym 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze, z wyjątkiem przypadków określonych w art. 6 pkt.2 ustawy.

Emeryturę pomostową będzie się przyznawać na wniosek ubezpieczonego i zgodnie z procedurami obowiązującymi w przypadku zwykłej emerytury. Emerytura pomostowa będzie wypłacana w okresie **do osiągnięcia wieku emerytalnego**.

Zgodnie z **art. 7** projektowanej ustawy, emerytura pomostowa będzie obliczana przez podzielenie podstawy obliczenia emerytury z FUS, ustalonej w sposób określony w art. 25 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, przez średnie dalsze oczekiwane trwanie życia dla osoby w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę pomostową danego ubezpieczonego.

W przypadku uczestników OFE, podstawa obliczenia użyta do ustalenia potencjalnej emerytury powiększona będzie o hipotetyczną kwotę wynikającą z założenia, że cała składka była przekazywana do ZUS i waloryzowana w sposób przewidziany dla środków zgromadzonych na koncie emerytalnym w FUS.

Emerytura pomostowa, obliczona w momencie przejścia na nią, stanowić będzie nie mniej niż 90% emerytury najniższej określonej w ustawie o emeryturach i rentach z FUS.

Średnie dalsze oczekiwane trwanie życia ustalone będzie na podstawie tablic trwania życia ogłoszonych przez prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w „Monitorze Polskim” obowiązujących w momencie zgłoszenia wniosku o emeryturę pomostową. Wiek ubezpieczonego w dniu przejścia na emeryturę wyrażany będzie w ukończonych latach i miesiącach.

Ze względu na fakt, że przeciętne dalsze trwanie życia kobiety jest dłuższe niż przeciętne dalsze trwanie życia mężczyzny w tym samym wieku oraz ze względu na niższy wiek emerytalny kobiet, wysokość emerytur pomostowych byłaby zróżnicowana ze względu na płeć. Dlatego też projekt ustawy zakłada, że średnie dalsze trwanie życia ustalone będzie wspólnie dla mężczyzn i dla kobiet oraz wyrażane w miesiącach. Przyjęcie tego założenia spowoduje wyeliminowanie różnic w potencjalnej wysokości **świadczenia kobiety i mężczyzny** o tym samym stażu pracy i tej samej podstawie wymiaru składki.

Emerytura pomostowa jest świadczeniem terminowym, wypłacanym przez 5 lub 10 lat niezależnie od płci, a nie dożywotnim, jak emerytura z powszechnego systemu. W momencie osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego prawo do emerytury pomostowej ustaje, a w jej miejsce zainteresowany uzyska emeryturę ustaloną zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o emeryturach i rentach z FUS.

Podobnie obliczanie opisywanej powyżej, hipotetycznej kwoty dla uczestników II filaru wynika z założenia, że członkostwo w OFE nie powinno mieć wpływu na wysokość emerytury pomostowej.

W przypadku śmierci pobierającego emeryturę pomostową rodzinie zmarłego przysługiwać będzie renta rodzinna na zasadach przewidzianych w razie śmierci pracownika (**art. 11** projektowanej ustawy).

Emerytury pomostowe będą waloryzowane według ogólnych zasad przewidzianych dla emerytur i rent z FUS. Również w przypadku zbiegu prawa do emerytury pomostowej i innych

emerytur lub rent, stosowane będą przepisy powszechne. Czyli, w razie zbiegu u jednej osoby prawa do emerytury pomostowej z prawem do emerytury lub renty z FUS, wypłacane będzie jedno z tych świadczeń – wyższe lub wybrane przez zainteresowanego.

Prawo do emerytury pomostowej będzie ulegało zawieszeniu bez względu na wysokość uzyskiwanego przychodu w razie podjęcia przez uprawnionego pracy w warunkach szczególnych lub pracy o szczególnym charakterze. Natomiast w przypadku podjęcia innego rodzaju pracy prawo do emerytury pomostowej będzie zawieszane lub zmniejszane na zasadach określonych w przepisach ustawy o emeryturach i rentach z FUS

Proponowane zasady łączenia pracy zawodowej z pobieraniem emerytury pomostowej są zgodne z przepisami art. 65 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, jak również z art. 10 Kodeksu pracy, które dają każdemu obywatelowi prawo do wyboru miejsca i charakteru zatrudnienia. Stosowanie jakichkolwiek ograniczeń w dostępie emerytów do pracy byłoby sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i kolidowałoby z prawem tych osób do podejmowania lub kontynuowania pracy zawodowej. Przepisy mogą jednak regulować kwestie zasad zmniejszania i zwieszania wypłaty świadczeń pobieranych przez emerytów uzyskujących dodatkowe przychody. Takie rozwiązania zawiera ustawa o emeryturach i rentach z FUS i analogiczne propozycje zapisów zawiera projektowana ustawa o emeryturach pomostowych.

Fundusz Emerytur Pomostowych

Emerytury pomostowe finansowane będą z Funduszu Emerytur Pomostowych (FEP). FEP będzie państwowym funduszem celowym, którego dysponentem będzie Zakład Ubezpieczeń Społecznych (**art. 20** projektowanej ustawy).

Zgodnie z **art. 21** projektowanej ustawy, fundusz będzie uzyskiwał dochody ze składek opłacanych przez pracodawców oraz z uzupełniającej dotacji z budżetu państwa, także z odsetek z lokat aktywów FEP, w pierwszych latach jego funkcjonowania. Składki będą opłacane przez pracodawców za pracowników wykonujących pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze zgłoszonych do rejestru ubezpieczonych. Ze względu na to, iż część uprawnień do emerytur pomostowych wynika z okresu pracy przed 1999 r., trudno jest precyzyjnie określić wysokość składki, aby odpowiadała ona wysokości nabywanych praw. Dlatego też przyjęto, iż składka na emerytury pomostowe będzie wynosiła 3%.

Podstawę wymiaru składek będzie stanowiły składniki wchodzące do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. Emerytury pomostowe są świadczeniem niezależnym od świadczeń w ramach powszechnego ubezpieczenia społecznego. Ponadto, według prognoz, wydatki FEP w większej części finansowane będą z budżetu państwa. W takiej sytuacji, projekt ustawy zakłada, iż Fundusz ten będzie odrębnym od Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Natomiast zarządzanie nim przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych pozwoli na ograniczenie kosztów administracyjnych.

Zakłada się, że składki będą opłacane przez pracodawców od 1 stycznia 2008 r.

Pozostałe regulacje

Zakres ubezpieczonych uprawnionych do świadczeń pomostowych zostanie określony w bazie danych podmiotów prowadzonych przez ZUS. W celu założenia bazy danych pracodawcy zobowiązani będą do dostarczenia m. in. informacji dotyczących:

- okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze w rozumieniu dotychczasowych przepisów (przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.),
- całkowitych okresów składkowych i nieskładkowych.

ZUS stworzy dwie bazy danych: wykaz zakładów pracy oraz wykaz osób objętych ubezpieczeniem społecznym z tytułu wykonywania omawianych prac. (

Ocena skutków regulacji (OSR)

1. Podmioty

Oszacowania kosztów wprowadzenia proponowanych rozwiązań przeprowadzone zostały dla populacji osób zatrudnionych w szczególnych warunkach według liczebności z badania przeprowadzonego w 2002 roku przez Centralny Instytut Ochrony Pracy na podstawie danych o osobach zgłoszonych do ZUS, jako pracujące przed 1.01.1999 r. w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, z uwzględnieniem osób spełniających zawarte w projektowanej ustawie warunki określone w definicjach prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze. Są to osoby:

- urodzone po 31 grudnia 1948 r. a przed 1 stycznia 1969r.,
- zarejestrowane w ZUS jako wykonujące prace w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze przed 1 stycznia 1999 r.,
- nie pracujące w zawodach dających prawo do emerytury górniczej.

Wykaz prac określonych według nowych kryteriów zostanie określony w przepisach rozporządzenia wykonawczego do ustawy. Jak się szacuje, kryteria określone w nowej ustawie spełni ok. **300 tys. osób**. Są to osoby, które po spełnieniu warunków stażowych i osiągnięciu wymaganego obniżonego wieku emerytalnego uzyskają prawo do emerytury pomostowej.

Jak się szacuje, spośród tej grupy emeryturę pomostową w roku 2008 r. uzyska 3,3 tys. **osób**. Liczba pobierających emeryturę pomostową będzie w kolejnych latach wzrastała. Przykładowo w roku 2020 wyniesie **ok.53 tys. osób**

2. Konsultacje społeczne

Równoległe z uzgodnieniami międzyresortowymi projekt ustawy zostanie przekazany do konsultacji z partnerami społecznymi (organizacje pracodawców, organizacje związkowe).

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie ustawy spowoduje dodatkowe koszty dla budżetu państwa, gdyż projektowana w ustawie składka opłacana przez pracodawców nie zrekompensuje wydatków związanych z wypłacaniem emerytur pomostowych. Niezbędna będzie dotacja uzupełniająca z budżetu państwa.

W roku 2008 r. przewidywane wpływy ze składek na Fundusz Emerytur Pomostowych wyniosą 51,2 mln zł, a wydatki na emerytury pomostowe tylko 20,1 mln zł. W roku 2009 wpływy ze składek utrzymają się na tym samym poziomie, co w roku poprzednim, a wydatki bieżące na emerytury pomostowe wzrosną do 64,1 mln zł. Oznacza to, że dodatkowe koszty dla budżetu państwa z tytułu wprowadzenia nowych świadczeń pojawia się dopiero w roku 2009.

Proponowane rozwiązania nie będą miały wpływu na budżety samorządów.

Skutki finansowe wprowadzenia ustawy należy przeanalizować w perspektywie wieloletniej.

Kalkulacje przeprowadzono zakładając, że emerytura pomostowa wyliczana jest na podstawie formuły uwzględniającej wpłacone do systemu składki, ich waloryzację (w I filarze) oraz dalsze oczekiwane trwanie życia (na podstawie wspólnych tablic dla kobiet i mężczyzn). Pozwala

to ustalić wysokość świadczenia na poziomie odzwierciedlającym sytuację demograficzną oraz historię zawodową danej osoby.

Dla lat 1999-2006 wykorzystano faktyczne dane makroekonomiczne dla polskiej gospodarki oraz wskaźniki waloryzacji kapitału ze składek emerytalnych w ZUS. Dla dokonania oszacowań potrzebne były informacje o wysokości PKB w przyszłości, inflacji i realnym wzroście podstawy przypisu składek na ubezpieczenie społeczne, co pozwoliłoby ustalić wskaźniki waloryzacji kapitału emerytalnego zebranego na kontach ubezpieczonych w ZUS oraz wskaźniki waloryzacji wypłacanych emerytur. Od 2007 r. przyjęto założenia dotyczące wzrostu PKB, wynagrodzeń i zmian liczby pracujących oparte w dużym stopniu o założenia Eurostatu.

Brano pod uwagę osoby, urodzone od 1949 do 1968 roku, które nie będą mogły przejść na wcześniejszą emeryturę do końca 2007 roku.

Założono również, że wszystkie osoby, jeśli nie przejdą na rentę z tytułu niezdolności do pracy ani nie umrą, osiągną wymagany do wcześniejszej emerytury staż w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze (czyli 15 lub 10 lat, w zależności od wykonywanej pracy lub zawodu) oraz, że przejdą na emeryturę w najniższym uprawniającym je do tego wieku. Waloryzacja już wypłacanych emerytur następuje zgodnie z obecnymi zasadami.

Emeryturę pomostową obliczono w następujący sposób:

$EP = \text{zaewidencjonowany i zwaloryzowany kapitał na koncie ubezpieczonego w wieku przejścia na emeryturę pomostową podzielony przez dalsze oczekiwane trwanie życia.}$

Minimalna emerytura pomostowa jest nie mniejsza niż 90% emerytury minimalnej w ogólnym systemie. Założono, że emerytura minimalna w przyszłości będzie równa dzisiejszej minimalnej emeryturze waloryzowanej tak, jak świadczenia z ZUS.

Kosztem emerytury pomostowej jest suma wypłat od najniższego możliwego wieku rozpoczęcia pobierania emerytury pomostowej do osiągnięcia przez ubezpieczonego wieku emerytalnego (60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn) dla wszystkich osób uprawnionych do emerytur pomostowych, które dożyją wieku uprawniającego do pobierania tego świadczenia.

Koszty wypłat ponoszone będą w latach 2008-2033, ponieważ wcześniej wypłacane są jedynie emerytury według dotychczasowych przepisów, a w 2033 roku 65 lat osiągnie i przejdzie na zwykłą emeryturę ostatni mężczyzna, który może skorzystać z emerytury pomostowej. Liczebności kolejnych grup pobierających emerytury pomostowe będą malały w wyniku wymierania oraz odchodzenia na emerytury zwykłe (w wieku 60 lat kobiety i 65 lat mężczyźni).

Poniższa tabela przedstawia koszty wypłat emerytur pomostowych w poszczególnych latach.

Tabela nr 2 Koszty wypłat emerytur pomostowych

lata	wydatki w mln PLN		wydatki zdyskontowane w wartościach realnych z 2006 r. mln PLN
	wartości bieżące	w % PKB	
2008	20,1	0,002%	19,2
2009	63,2	0,005%	58,7
2010	172,7	0,013%	155,1
2011	335,5	0,024%	290,6
2012	541,8	0,037%	452,9
2013	739,1	0,049%	597,0
2014	1021,0	0,065%	796,8
2015	1224,6	0,075%	924,2
2016	1474,8	0,088%	1080,6
2017	1665,5	0,096%	1184,8
2018	1959,5	0,110%	1353,4
2019	2102,3	0,114%	1409,7
2020	2308,9	0,121%	1503,1
2021	2391,4	0,122%	1518,9
2022	2528,3	0,125%	1566,6
2023	2536,3	0,122%	1533,3
2024	2289,2	0,107%	1350,1
2025	1948,9	0,089%	1121,4
2026	1662,9	0,074%	933,5
2027	1316,8	0,057%	721,2
2028	1001,0	0,042%	534,9
2029	785,7	0,032%	409,6
2030	605,2	0,024%	307,8
2031	395,8	0,016%	196,4
2032	198,4	0,008%	96,1
2033	0,0	0,000%	0,0
Razem		1,618%	20115,8

Tabela nr 3 Wydatki na emerytury pomostowe w procencie PKB

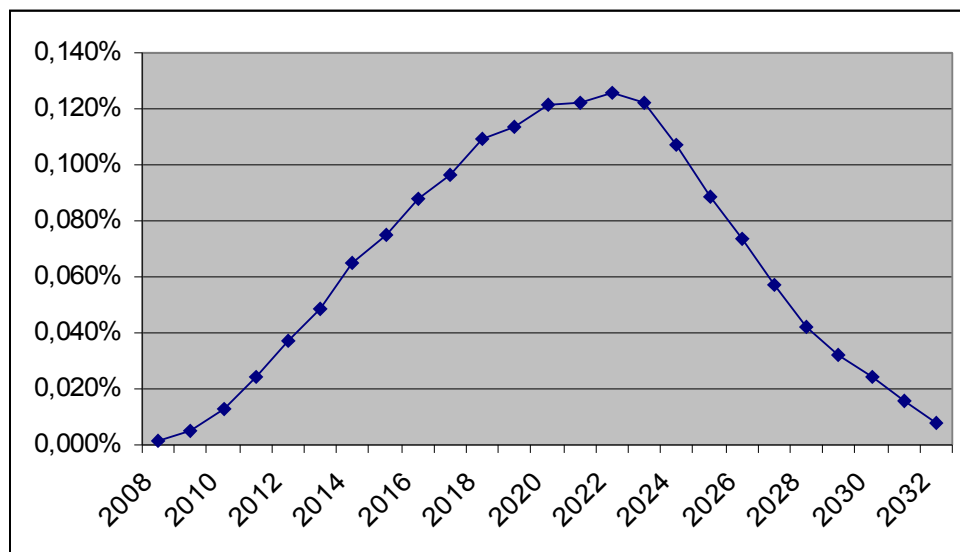
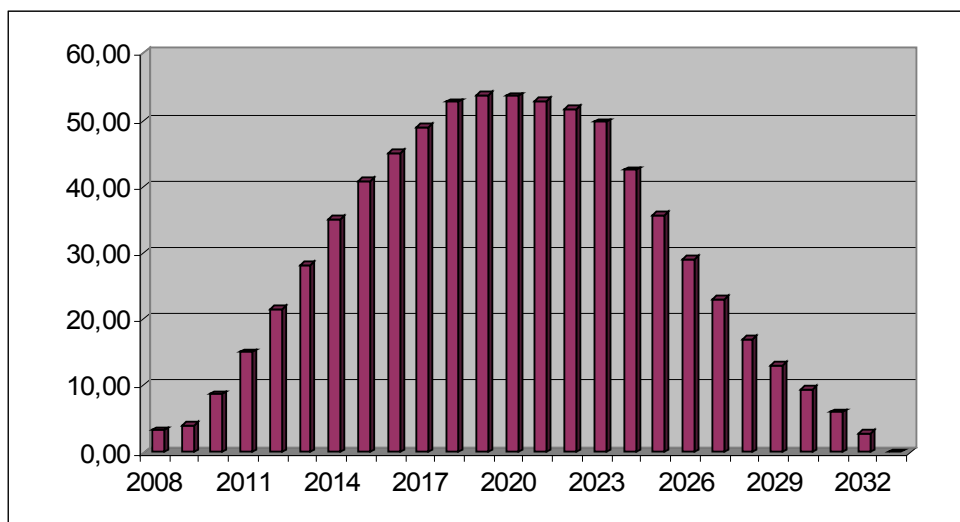

Tabela nr 4

Liczba osób pobierających emerytury pomostowe**4. Wpływ regulacji na rynek pracy**

Proponowane rozwiązania przyczynić się mogą do zmniejszenia podaży pracy w branżach, w których zachowany zostanie przywilej przejścia na emeryturę pomostową w wieku niższym od ustawowego. Ze względu na konieczność opłacania przez pracodawców składki na Fundusz Emerytur Pomostowych, proponowane rozwiązania mogą mieć wpływ na podwyższenie kosztów pracy w branżach, gdzie będzie występowało dużo osób zatrudnionych przy pracach w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze. Ponieważ są to w przeważającej części rozwiązania wygasające i obejmujące skończoną populację, nie przewiduje się wpływu długookresowego.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wejście w życie ustawy nie będzie miało znacznego wpływu na konkurencyjność gospodarki. Wpływ na konkurencyjność będzie miała niewątpliwie nowa składka na Fundusz Emerytur Pomostowych, zwiększająca koszty pracodawców, którzy będą musieli ją opłacać. W przypadku większości pracodawców, z wyłączeniem pracodawców górniczych, będzie to koszt przejściowy.

Wystąpi też pośredni wpływ na konkurencyjność gospodarki, gdyż wprowadzenie emerytur pomostowych spowoduje w konsekwencji dezaktywizację zawodową tej grupy osób, wpływając w ten sposób na racjonalizację zatrudnienia a w konsekwencji na koszty produkcji i w rezultacie na wyniki gospodarki.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionów. Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów dotyczących notyfikacji norm i aktów prawnych.

Projekt ustawy zostanie skierowany do właściwych organów w celu uzyskania opinii o zgodności projektu z prawem Unii Europejskiej, o zakresie OSR i planowanym zakresie konsultacji, a następnie do uzgodnień międzyresortowych i z partnerami społecznymi.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) projekt ustawy zostanie zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej